

การ จัดบริการ แนะนำวิชาชีพในมหา วิทยาลัยองร็อค

นางล่า ว อມรรัตน ประล้านศักดิ์

ศูนย์วิทยบริการ
วิทยานิพนธ์เป็นล้วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต
บุคลากรและนักศึกษา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๒

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-780-8

สิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

01596

10303108

CAREER GUIDANCE SERVICES MANAGEMENT

IN STATE UNIVERSITIES

MISS AMORN RATANA PRASANSAPT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-780-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ
 โดย นางสาว ออมรัตน์ ประล้านค้าพันธ์
 ภาควิชา อุดมศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิตารัตน์ บุญมุข

บังคิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบังคิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร. นาคร รัตนาภัย)

คณะกรรมการลือบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิตารัตน์ บุญมุข)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิตารัตน์ บุญมุข)

กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. วีระภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

พิมพ์ด้วยน้ำหมึกด้วยวิทยานิพนธ์ภายในการอบรมสืบเชี่ยวชาญพิมพ์เผยแพร่เดียว

อธิการบดี ประจำสำนักงานคุณภาพ : การจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ (CAREER GUIDANCE SERVICES MANAGEMENT IN STATE UNIVERSITIES) อ.ก.ปรีกษา : ผศ. ดร. ธิดารัตน์ บุญนุช, 273 หน้า .

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเบื้องต้นของการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ ศึกษา เกณฑ์และวิธีการรับนิสิตนักศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษา ไปประกอบอาชีพของผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ วิเคราะห์การดำเนินงานและส่วนไหนแนะนำทางในการพัฒนาการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ผลการวิจัยพบว่า

1. วัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย คือ เผยแพร่องค์ความรู้ด้านความต้องการและความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเป็นสื่อกลางของหน่วยงานต่าง ๆ ในการจ้างงานนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต โดยได้จัดบริการ 4 ประเภทใหญ่ไว้ วิบริการแก่นิสิตนักศึกษาและบัณฑิตที่กำลังจะออกไปประกอบอาชีพดังนี้ คือ บริการให้คำปรึกษา บริการทดสอบลักษณะจิตวิทยา บริการห้องสมุดอาชีพ และบริการจัดทำงาน ซึ่งงานบริการเหล่านี้มีหัวหน้าแผนกวิบริการและร่วมด้วยนักศึกษาและอาจารย์ โดยได้จัดอาคารสถานที่และอุปกรณ์สำหรับบริการไว้ในอาคารกองกิจการนิสิตนักศึกษา และอาคารของหน่วยงานอื่นในมหาวิทยาลัย

2. นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่รับทราบเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพจากการประชุมที่มีขึ้นในมหาวิทยาลัย แต่ไม่ใช่บริการ เพราะไม่มีปัญหาจำเป็นที่จะต้องใช้บริการ ส่วนรับนิสิตนักศึกษาบางส่วนที่ไม่ใช่บริการ เพราะต้องทราบข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพ และเห็นประโยชน์ด้านการวางแผน การศึกษาและการประกอบอาชีพ บริการที่ใช้กันมากที่สุดมี 3 ประเภท ได้แก่ บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เกี่ยวกับการศึกษาต่อในประเทศไทยและต่างประเทศ บริการแนะแนวการห้องสมุดอาชีพ เกี่ยวกับข้อมูลการศึกษาและทุนการศึกษาต่อในประเทศไทยและต่างประเทศ และบริการจัดทำงาน.

3. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการจัดสถานที่และการจัดบุคลากรมีความรู้ความล้ามารถด้านแนะแนวไว้ วิบริการ และที่ระดับ .01 ในเรื่องมหาวิทยาลัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ และนโยบายการจัดบริการแนะแนวอาชีพไว้อย่างชัดเจน

4. ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน ได้กำหนดวิธีการรับนิสิตนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษา ไปประกอบอาชีพ โดยคัดเลือกด้วยวิธีการลือข้อเขียนเพื่อพิจารณาถึงความรู้และความเข้าใจต่อเหตุการณ์บ้านเมือง การลือบล้มภายนอกเพื่อพิจารณาถึงความรู้และความเข้าใจต่อหน้าที่การทำงานในตำแหน่งที่ล้วนควรการลือข้อเขียนวิชา เช่น พิจารณาความถนัดและความสามารถด้าน ฯลฯ แต่พิจารณาจากความสามารถ คัดเลือกที่กำหนดไว้ได้แก่ คุณวุฒินักศึกษา เพศ อายุ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ และอื่น ๆ เช่น ลุขภาพ ความรู้ความล้ามารถพิเศษ เป็นต้น

5. ใน การพัฒนาการจัดบริการแนะแนวอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐควรได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และอาคารสถานที่ ตลอดจนการจัดให้มีการติดตามผลความต้องการแรงงานของหน่วยงานภาคเอกชน และการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียน การสอนรายวิชาปัจจุบันและรายวิชา เสือกของหลักสูตร ให้เสริมสร้างนิสิตนักศึกษามีความกระตือรือร้น ที่จะรับรู้และเรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ รู้จักวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ รู้จักค้นคว้า และมีความสนใจ เสริมสร้างความรู้ความล้ามารถพิเศษแก่ตนเองเพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

ภาควิชา อุดมศึกษา

สาขาวิชา อุดมศึกษา

ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต ณัฐวิชญ์ วงศ์สกุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ไกรวด บุญธรรม

AMORN RATANA PRASANSAPT : CAREER GUIDANCE SERVICES MANAGEMENT IN STATE UNIVERSITIES. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. THIDARAT BOONNUJ,
Ed. D. 273 PP.

The purpose of this research was to study the current status of career guidance services management in state universities, to study and to compare the opinions of administrators and students regarding career guidance services management in state universities, to study criterion and students firm administrations, to analyze the administration of career guidance services and suggest the guidelines for developing career guidance services management in state universities.

Research Findings

1. The purpose of career guidance services management in state universities is to distribute the need and movement of career market data helping in educational planning and development as well as employment, to be the firm centre to employ the students and the graduate. The services divided in four aspects: counseling service, psychological testing service, career library service and placement service. These services are controlled by the Chief of Service and Welfare Section or the Chief of Educational and Career Counseling Section under the auspices of the Student Affairs Devision. All of the facilities of these services are provided in the Student Affairs Division office and the other university units.

2. Most of the students only have been informed regarding guidance services by the university public relations but do not take the services because of having no problems. There are few students who take the services because they want to know about the educational and career data and realize that they are meaningful to study and career planning. Three of the famous services are educational and career guidance service for futher study both within country and abroad career library service concerning education and scholarship in Thailand and abroad, and the last is the placement.

3. The opinions of administrators and students concerning the career guidance service were significantly different on building and personnel management and the university's purpose and policy of career guidance service.

4. The private firm administrators recruit the graduates by using the witten test question about current events, interviewing about the job position, and also examining the other requirements e.g. degree, age, sex, experience, personality, etc.

5. The researcher' suggestions regard the support in budget, personnel and building. Another suggestion is the follow up private firms' placement need and the graduates' employment. These will be study concerning the guidelines for develop the curricular to make the students enthusiastic in development themselves to be the qualified graduates.

ภาควิชา อุดมศึกษา

สาขาวิชา อุดมศึกษา

ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต @..... พ.ศ.๒๕๓๒

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ล.ศ. บ.๗๖

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย
ด้วยกัน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิตารัตน์ บุญมุข อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความคิดเห็นและแก้ไขมาโดยตลอด รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.
วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุรักษณ์ โนรีไลกุล ที่กรุณาให้
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้อย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณผู้ตัวร่วม
แบบลือภานุ ชีวงศ์กอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร. ส้านาวร์ ขจรศิลป์ รองศาสตราจารย์
ดร. พรรณี ชูภัย เจนจิต รองศาสตราจารย์ อุภาพรรณ โคตรชรัส และ อาจารย์ จิรวัฒน์
ศรีวงศ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ พิบูล ไชยอนันต์ รองศาสตราจารย์
นายสัตวแพทย์ รุ่ง เจริญ กัญจโนเนี้ยย รองศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ภิรมย์ ศรีวนาราถ
รองศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร. ราษีรัตน์ ล้านติเวตระ ที่กรุณาให้ความลับลุ่นการวิจัย
และอาจารย์ จิรวัฒน์ ศรีวงศ์ ที่กรุณาช่วยเหลือแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขอกราบขอบพระคุณ
บังกอกวิทยาลัย และคุณยาย ลมย์ เสิร์คิริ ที่กรุณาให้เงินทุนช่วยเหลือการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยของรัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ขอ
ขอบคุณผู้สนับสนุนศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยของรัฐที่ตอบแบบลือภานุทุกท่าน คุณพญ. กลิ่นโอลิแวน ที่
ช่วยเหลือด้านการประมวลผลข้อมูลทางสถิติต่าง ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ คุณมลลิกา สุกานัน殊
ที่ช่วยเหลือด้านการพิมพ์วิทยานิพนธ์ และข้าราชการสังกัดสำนักงานเลขานุการ คณบ
สัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยาเขตบางเขน) ที่ได้ให้กำลังใจในการสืบ
ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อมรรัตน์ ประล้านศักดิ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๕
กิตติกรรมประกาศ	๖
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญแผนภูมิ	๙
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของน้ญหา	1
วัตถุประสงค์ของ การ วิจัย	3
ขอบเขตของ การ วิจัย	3
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการ วิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการ วิจัย	5

ศูนย์วิทยบรพยากร มหาลัยคริสต์วิชาลัย

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ประวัติการแนะนำอาชีพในลักษณะอุดมศึกษา ในประเทศไทย	7
	ความหมายและวัตถุประสงค์ของ การแนะนำอาชีพ	12
	หลักส์คัญในการสืบปฏิการแนะนำอาชีพ	18
	ความลักษณ์ของ การสืบปฏิการแนะนำอาชีพในลักษณะอุดมศึกษา	27
	ประเพกการสืบปฏิการแนะนำอาชีพในลักษณะอุดมศึกษา	31
	โครงสร้างและการบริหารงานบริการแนะนำอาชีพในลักษณะอุดมศึกษา	51
	การพัฒนา คุณลักษณะ และคุณลักษณะปัจจัย ของบุคคล ที่น่วงงานภาคเอกชน	70
	งานวิจัยในประเทศไทย	74
	งานวิจัยในต่างประเทศ	77
	โครงสร้างและประเพกการสืบปฏิการแนะนำอาชีพในมหาวิทยาลัย ของรัฐที่ดำเนินการวิจัย	79
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	107
	การเลือกประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	112
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	116
	การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	119
	การนำเสนอข้อมูล	120
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
	ข้อมูลจากการศึกษา เอกสารของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง	124
	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ	134
	ข้อมูลจากการแบบสอบถาม	136
	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานภาคเอกชน	159
	ข้อมูลจากการวิเคราะห์การดำเนินงาน เกี่ยวกับการสืบปฏิการ แนะนำอาชีพในมหาวิทยาลัยของรัฐ	165

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	ลรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	199
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	199
	วิธีดำเนินการวิจัย	199
	ลรุปผลการวิจัย	203
	อภิปรายผลการวิจัย	213
	ข้อเสนอแนะ	227
	บรรณานุกรม	232
	ภาคผนวก	243
	ประวัติผู้วิจัย	273

ศูนย์วิทยบรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ จำแนกตามลักษณะ	112
2	จำนวนผู้ริหารหน่วยงานภาคเอกชน จำแนกตามบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด	113
3	จำนวนนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะ	116
4	จำนวนนิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามคณะและลักษณะ	117
5	จำนวนแบบสอบถามที่แจกไปและที่ได้รับคืนมา จำแนกตามลักษณะ	119
6	สรุปประจำปีของ การจัดบริการ แนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง จำแนกตามลักษณะ	124
7	ประเภทของ การจัดบริการ แนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง จำแนกตามลักษณะ	129
8	ปัญหา และอุปสรรคในการจัดบริการ แนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง จำแนกตามความคิดเห็นของผู้ริหารมหาวิทยาลัยของรัฐ	135
9	สถานภาพของนิสิตนักศึกษา จำแนกตามขั้นปีและรายได้	137
10	การรับรู้เกี่ยวกับการจัดบริการ แนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยของ นิสิตนักศึกษา 4 ลักษณะ	138
11	การใช้บริการ แนะแนวอาชีพของมหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษา 4 ลักษณะ ..	139
12	การใช้บริการ แนะแนวการศึกษา และอาชีพของนิสิตนักศึกษา 4 ลักษณะ ..	140
13	การใช้บริการทดสอบเบิงจิตวิทยาของนิสิตนักศึกษา 4 ลักษณะ ..	141
14	การใช้บริการห้องสมุดอาชีพของนิสิตนักศึกษา 4 ลักษณะ ..	142
15	การใช้บริการศูนย์งานของนิสิตนักศึกษา 4 ลักษณะ ..	143
16	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของ การจัดบริการ แนะแนวอาชีพของ มหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษา 4 ลักษณะ	144
17	ความคิดเห็น เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการ แนะแนว การศึกษา และอาชีพของนิสิตนักศึกษา 4 ลักษณะ	145

สารบัญฯ ราช (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

18	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโภชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการตลาดล่องเบียง สิตวิทยาของนิสิตนักศึกษา 4 ลสถาปน 146
19	ความคิดเห็นเรื่องเกี่ยวกับประโภชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการห้องสมุดอาชีพ ของนิสิตนักศึกษา 4 ลสถาปน 147
20	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโภชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการจัดทำงาน ของนิสิตนักศึกษา 4 ลสถาปน 148
21	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ เหตุผลในการไม่ใช้บริการแนะนำอาชีพของ มหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษา 4 ลสถาปน 149
22	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ เหตุผลในการใช้บริการแนะนำอาชีพของ มหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษา 4 ลสถาปน 150
23	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดบริการแนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย ของนิสิตนักศึกษา 4 ลสถาปน 151
24	ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดบริการแนะนำอาชีพของมหาวิทยาลัย ของผู้บรรหารมหาวิทยาลัยของรัฐ 4 ลสถาปน 153
25	ความคิดเห็นและ เปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดบริการแนะนำ อาชีพของมหาวิทยาลัย ระหว่างผู้บรรหารมหาวิทยาลัยของรัฐ กับนิสิตนักศึกษา นักศึกษา 155
26	ความคิดเห็น เกี่ยวกับ ผลกระทบด้านสังคม เสือกนิสิตนักศึกษาหลังจากสำเร็จ การศึกษาไปประกอบอาชีพในหน่วยงานภาครัฐก่อนของผู้บรรหารหน่วยงาน ภาคเอกชน 35 บริษัท 160
27	ความคิดเห็น เกี่ยวกับ ผลกระทบด้านสังคม เสือกนิสิตนักศึกษาหลังจากสำเร็จ การศึกษาไปประกอบอาชีพในหน่วยงานภาครัฐก่อนของผู้บรรหารหน่วยงาน ภาคเอกชน 35 บริษัท 164

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

28	บุคลากร เกี่ยวกับงานบริการ แนะแนววิชาชีพของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง [*] จำแนกตามลักษณะ	181
29	ผลที่ได้รับจากการจัดบริการ แนะแนววิชาชีพของมหาวิทยาลัย 4 แห่ง [*] จำแนกตามลักษณะ	194

ศูนย์วิทยบริการ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งส่วนงานบริการและแนวอาชีพ	
	ในสถาบันอุดมศึกษา	52
2	แผนภูมิการแบ่งส่วนงานองค์กรของงานแนะแนวอาชีพ	53
3	แผนภูมิการแบ่งส่วนงานองค์กรของฝ่ายแนะแนวอาชีพ	54
4	แผนภูมิโครงสร้างและประเภทภารกิจดับเบิลยูดี แนะแนวอาชีพใน ศุภศัลยกรรมมหาวิทยาลัย	80
5	แผนภูมิโครงสร้างและประเภทภารกิจดับเบิลยูดี แนะแนวอาชีพใน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	88
6	แผนภูมิโครงสร้างและประเภทภารกิจดับเบิลยูดี แนะแนวอาชีพใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	95
7	แผนภูมิโครงสร้างและประเภทภารกิจดับเบิลยูดี แนะแนวอาชีพใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิโรฒ ประล้านมิตร	102

ศูนย์วิทยหัตถศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย